

Fiskeørn *Pandion haliaetus*

Osprey

Fiskeørnen lever næsten udelukkende af fisk, og arten findes udbredt over det meste af verden i områder med gode fiskemuligheder ved søer og floder samt visse steder ved kysten. Arten er hovedsagelig trækfugl: yngleområderne findes primært i tempererede områder, mens vinterudbredelsen dækker hovedparten af de subtropiske og tropiske områder. For nordeuropæiske fugle foregår trækket til Afrika over en bred front mod sydvest, og fiskeørnen krydser større havområder i højere grad end andre store

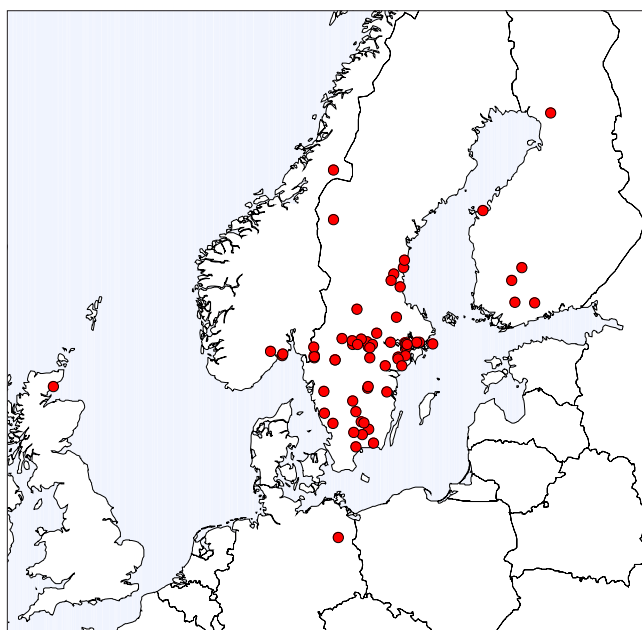

Fig. 1. Mærkningslokaliteter for fiskeørn ringmærket i udlandet og genfundet i Danmark (n=70). Ringing site for osprey ringed abroad and recovered in Denmark (n=70).

rovfugle. I Europa er arten gået markant tilbage siden 1800-tallet, og hovedparten af bestanden findes nu i Sverige og Finland. Disse fugle har vinterkvarter i Vest- og Centralafrika syd for Sahara. Det er især fugle fra disse bestande, som gæster Danmark, mens arten kun meget sjældent yngler her i landet. Fra de senere år er der kun sikre oplysninger om et enkelt ynglepar, der har ynglet i en årrække siden 1994 (Grell m.fl. 2004). Adskillige fugle ses hvert år i sommerperioden, men disse er formentlig yngre ikke-ynglende fugle fra skandinaviske/finske bestande. De yngre fugle trækker sædvanligvis ikke helt tilbage til yngleområdet i deres første sommer, men oversommer syd herfor (Fransson & Pettersson 2001). Fiskeørnen trækker hovedsagelig om dagen, og arten ses almindeligt i træktiden i april-maj og august-september (ungfuglene ca. tre uger efter de voksne fugle).

Mærknings- og genmeldingsdata

Der er mærket syv fiskeørne i Danmark, men ingen af dem er genmeldt. Den første mærkedes i 1955 med ringe fra Vildtbiologisk Station Kalø, og siden er mærket fire med Zoologisk Museums ringe og to med ringe fra Dansk Ornithologisk Central.

70 udenlandsk-mærkede fiskeørne er genfundet i Danmark. Alle var mærket som redeunger i Sverige (58), Finland (6), Norge (4), Skotland (1) og Tyskland (1) (fig. 1). Den længste afstand (1.419 km) tilbage-lagdes af en fugl mærket 16. juli 1992 i Nordfinland og genfundet 30. september 1992 i Østjylland. Den længstlevende fugl blev mærket 21. juli 1963 i Midsverige og fandtes død 23. december 1980 i det sydøstlige Jylland, 17 år og 5 måneder senere. En fugl fra Skotland mærket 20. juli 1998 blev fundet død 5. juni 2000 i Nordjylland, og en fugl fra Tyskland mærket 3. juli 1997 nær Berlin blev fundet død 15. maj 1999 i Midtjylland.

Træk og overvintring

Efter yngletiden er de første gamle fugle genfundet i juli (2), mens de første ungfugle dukker op i august (8. august). Hovedparten er fundet i september. Fire

gamle og syv ungfugle er fundet i august og syv gamle og 14 ungfugle i september. Færre gamle fugle er genfundet i oktober (2), med sidste fra 5. oktober. Syv ungfugle er genmeldt i oktober, og tre i november. Ikke færre end fire fugle er genmeldt om vinteren, men bortset fra en ungfugl skudt 3. december 1950 på Fyn er disse fundet døde. Første fugl fra forårstrækket er fra 10. april, og flest er fra maj (8). Fra yngletiden (15. juni-15. juli) foreligger to fund, en yngre fugl (3K) og en ældre (5K).

Hovedparten af fuglene (48) er genmeldt allerede på deres første efterårstræk. To fugle er genmeldt i deres andet kalenderår, 20 fugle er genmeldt i deres tredje kalenderår, mens 16 fugle er genmeldt i deres fjerde kalenderår eller ældre. Det lave antal fugle genmeldt i andet kalenderår i forhold til antallet genmeldt i tredje kalenderår antyder, ligesom det svenske materiale (Fransson & Pettersson 2001), at en del fiskeørnene ikke når så langt nordpå som Danmark eller bliver i vinterkvarteret i deres første sommer.

English summary

The osprey is a very rare breeding bird in Denmark with only one documented breeding pair since 1994. The osprey is a common passage migrant in April-May and August-September. In Denmark the first osprey was ringed in 1955; in total only seven birds have been ringed, and none of these has been recovered. Seventy birds ringed as chicks abroad have been recovered in Denmark: 58 from Sweden, six from Finland, four from Norway, one from Scotland and one from Germany. The longest distance was from northern Finland to eastern Jutland (1,419 km). The first adult ospreys have been recovered in Denmark in July and the first juveniles in early August. Most of the foreign ospreys were recovered in September. Most adults seem to have departed by October (last recovery 5 October), but more juveniles have been recovered in October (7 birds) and November (3). The first birds recovered in spring were on 10 April, with most recovered in May. Relatively few ospreys were recovered in their second year of life, indicating that many do not migrate this far north in their first summer.